

Pravni okvir za preoblikovanje sportskog kluba – udruge u sportsko dioničko društvo

Dragan Zlatović*

Sportsko dioničko društvo može nastati osnivanjem novog društva ili preoblikovanjem sportskog kluba – udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo. O nastanku sportskog dioničkog društva preoblikovanjem sukladno aktualnom pravnom okviru piše autor u ovom članku.

1. Pravni izvori

Novim Zakonom o sportu („Narodne novine“, br. 141/22.; u daljnjem tekstu: ZS) uređen je sustav sporta u Republici Hrvatskoj: sportske djelatnosti, osobe u sustavu sporta, financiranje sporta, nadzor i ostala pitanja od značaja za sport, te je posebice naglašeno kako su sportske djelatnosti od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.

U sustavu sporta djeluje fizička osoba, pravna osoba i školsko sportsko društvo. Pravne osobe koja djeluju u sustavu sporta su sportski klub, udruga sportske rekreacije, sportska zajednica, sportski savez, krovno sportsko udruženje, fitnes centar i ostale pravne osobe registrirane za obavljanje sportskih djelatnosti.

Prema čl.30. ZS-a, sportski klub je pravna osoba registrirana za obavljanje sportske djelatnosti sportske pripreme i sudjelovanja u sportskom natjecanju pojedinog sporta iz nomenklature sportova. Sportski klub može biti osnovan kao udruga ili sportsko dioničko društvo, a može, osim navedenih djelatnosti, obavljati i druge sportske djelatnosti u skladu s Zakonom o sportu, kao i druge djelatnosti u skladu sa statutom udruge ili društvenim ugovorom odnosno izjavom o osnivanju društva.

Sportsko dioničko društvo može, prema čl. 92. ZS-a, nastati osnivanjem novog društva ili preoblikovanjem sportskog kluba – udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo.

Republika Hrvatska može, posebnim ugovorom o prijenosu u kojem će se utvrditi prava i obveze ugovornih strana, prenijeti svoje tražbine prema sportskom klubu – udruzi za natjecanje na jedinicu lokalne samouprave u kojoj je sjedište sportskog kluba – udruge za natjecanje. Pravne osobe u kojima Republika Hrvatska ima većinski udio ili većinsko pravo glasa, posebnim ugovorom o prijenosu u kojem će se utvrditi prava i obveze ugovornih strana, mogu prenijeti svoje tražbine prema sportskom klubu – udruzi za natjecanje, koja će se preoblikovati u sportsko

dioničko društvo, na jedinicu lokalne samouprave u kojoj je sjedište sportskog kluba – udruge za natjecanje.

Prema čl. 98. ZS-a, sportski klub – udruga za natjecanja može se preoblikovati u sportsko dioničko društvo, s time što oblik ne može promijeniti udruga nad kojom je otvoren stečajni postupak, osim u provedbi stečajnog plana. Preoblikovanje se upisuje u sudski registar.

Način i rokove provedbe preoblikovanja te druga pitanja značajna za preoblikovanje propisuje pravilnikom čelnik tijela državne uprave nadležnog za sport, što je i učinjeno na način da je ministrica turizma i sporta donijela Pravilnik o preoblikovanju sportskog kluba – udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo („Narodne novine“, br. 115/23.; u daljnjem tekstu: Pravilnik), koji je stupio snagu 14.10.2023.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestali su važiti Pravilnik o registru profesionalnih športskih klubova (»Narodne novine«, br. 11/07), Pravilnik o načinu i rokovima podnošenja akata Povjerenstvu za profesionalne športske klubove (»Narodne novine«, br. 11/07) i Pravilnik o djelokrugu i načinu rada Povjerenstva za profesionalne športske klubove (»Narodne novine«, br. 11/07).

2. Preoblikovanje sportskog kluba – udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo prema novom Pravilniku

2.1. Postupak preoblikovanja prema novom Pravilniku

Pravilnikom su propisani način, rokovi te druga pitanja značajna za provedbu preoblikovanja sportskog kluba – udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo, kao i način rada Povjerenstva za preoblikovanje (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

2.1.1. Zahtjev za dobivanje suglasnosti za provedbu preoblikovanja sportskog kluba – udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo

Zahtjev za dobivanje suglasnosti za provedbu preoblikovanja sportskog kluba – udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo (u daljnjem tekstu: s.d.d.) podnosi se tijelu

državne uprave nadležnom za sport, dakle Ministarstvu turizma i sporta, te obvezno sadrži obrazloženje zahtjeva i elaborat o preoblikovanju sastavljen u skladu s odredbama Pravilnika.

2.1.2. Sadržaj elaborata o preoblikovanju

Navedeni elaborat o preoblikovanju osobito treba sadržavati: izvješće ovlaštenog revizora o obavljenoj reviziji stanja imovine, prava i obveza sportskog kluba – udruge za natjecanje, temeljenoj na financijskim podacima koji ne mogu biti stariji od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva; popis i procjenu vrijednosti imovine koja se unosi u temeljni kapital, temeljenu na financijskim podacima koji ne mogu biti stariji od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva, sastavljene od strane ovlaštenog sudskog vještaka ili ovlaštenog revizora koji nije provodio niti je sudjelovao u navedenoj reviziji, te popis svih tražbina prema sportskom klubu – udruzi za natjecanje, prema vrstama vjerovnika i njihovoj visini na dan podnošenja zahtjeva ovjeren od strane zakonskog zastupnika sportskog kluba – udruge za natjecanje; utvrđenje revizora o vrijednosti tražbina prema sportskom klubu – udruzi za natjecanje temeljeno na financijskim podacima koji ne mogu biti stariji od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva; procjenu i utvrđenje vrijednosti prava igranja – korištenja sportske građevine koja može biti ulog u temeljni kapital s.d.d.-a, temeljeno na financijskim podacima koji ne mogu biti stariji od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva, sastavljeno od strane ovlaštenog sudskog vještaka ili ovlaštenog revizora koji nije provodio niti je sudjelovao u reviziji te iskaz jedinice lokalne samouprave, u čijem je vlasništvu predmetna sportska građevina, o roku na koji bi sportski klub – udruga za natjecanje imala pravo igranja; pregled poslovanja sportskog kluba – udruge za natjecanje u proteklih pet godina, odnosno usporedni pregled revidiranih izvještaja o prihodima i rashodima sportskog kluba – udruge za natjecanje u tom razdoblju, revidiranih bilanci i pripadajućih bilješki, uključujući pregled revidiranih računovodstvenih načela i načina iskazivanja imovine, obveza, vlastitih izvora, priznavanja prihoda, rashoda, primitaka i izdataka u proteklih pet godina te pobliži opis na što se odnose najznačajnije stavke pojedinog izvještaja u pojedinoj godini; popis članova sportskog kluba – udruge za natjecanje na dan podnošenja zahtjeva; popis članova tijela sportskog kluba – udruge za natjecanje na dan podnošenja zahtjeva – akt kojim se dokazuje nadležnost i međusobni odnosa svih tijela sportskog kluba – udruge za natjecanje na dan podnošenja zahtjeva – sportske rezultate sportskog kluba – udruge za natjecanje barem u posljednjih pet natjecateljskih sezona, broj reprezentativaca u svim kategorijama, ugovorne vrijednosti sportaša natjecatelja s kojima sportski klub – udruga za natjecanje ima ugovor, broj mladih sportaša po kategorijama; potencijalne dioničare s.d.d.-a na dan podnošenja zahtjeva; prijedlog iznosa temeljnog kapitala s.d.d.-a utvrđenog na temelju financijskih podataka koji ne mogu biti stariji od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva; nacrt statuta s.d.d.-a u koje se preoblikuje sportski klub – udruga za natjecanje; popis pravnih osoba u kojima je sportski klub – udruga za natjecanje član na

dan podnošenja zahtjeva, a osobito trgovačkih društava u kojima je sportski klub – udruga za natjecanje član uz precizno navođenje visine udjela i prava koja udruga ima u tim trgovačkim društvima na dan podnošenja zahtjeva te popis pravnih osoba preko kojih je sportski klub – udruga za natjecanje obavljala sportske djelatnosti ako takvih pravnih osoba ima, kao i opis tijeka poslovanja tih pravnih osoba; opis ciljeva i razloga za preoblikovanje sportskog kluba – udruge za natjecanje – način i postupak upućivanja i bitan sadržaj poziva na upis i uplatu dionica iz čl. 7. st. 1. Pravilnika u kojem će posebno biti određeno upućuje li se poziv na upis i uplatu dionica u jednom ili više upisnih krugova, pri čemu se može odrediti da pravo prvenstva upisa dionica odnosno upisa u ranijim upisnim krugovima pripada jedinici lokalne samouprave u kojoj sportski klub – udruga za natjecanje ima sjedište ili članovima sportskog kluba – udruge za natjecanje.

Ovaj elaborat može sadržavati i druge podatke koji su od značaja za donošenje odluke o davanju suglasnosti na elaborat o preoblikovanju, a osobito dodatne informacije o potencijalnim dioničarima s.d.d.-a koji su prethodno iskazali interes za upisom i uplatom dionica, namjeri sportskog kluba – udruge za natjecanje o ulaganjima u sportsku infrastrukturu nakon provođenja postupka preoblikovanja, sportskim i poslovnim ciljevima preoblikovanja i sl. (3)

Sportski klub – udruga za natjecanje, istovremeno kad i tijelu državne uprave nadležnom za sport, dostavlja ovaj elaborat i Nacionalnom sportskom savezu koji se o tom elaboratu mora očitovati u roku od petnaest dana od dana dostave elaborata te je svoje očitovanje dužan dostaviti sportskom klubu – udruzi za natjecanje i Povjerenstvu.

2.1.3. Odluka o početku postupka preoblikovanja u š.d.d.

Uz ovaj elaborat, sportski klub – udruga za natjecanje dužna je dostaviti i odluku ovlaštenog tijela sportskog kluba – udruge za natjecanje o početku postupka preoblikovanja u s.d.d.

2.1.4. Postupanje Povjerenstva

Prema čl. 99. ZS-a propisano je formiranje Povjerenstvo za preoblikovanje, koje je stručno i savjetodavno tijelo osnovano radi provedbe postupka preoblikovanja iz članka 98. ZS-a.

Povjerenstvo za preoblikovanje ima sedam članova na mandatno razdoblje od pet godina, koje imenuje čelnik tijela državne uprave nadležnog za sport na sljedeći način:

- šest stalnih članova iz reda stručnjaka iz polja pravnih ili ekonomskih znanosti na temelju provedenog javnog natječaja i
- jedan član na prijedlog nacionalnog sportskog saveza čiji je član sportski klub na koji se odnosi odluka koju Povjerenstvo za preoblikovanje treba donijeti.

Povjerenstvo za preoblikovanje ima sljedeće zakonske ovlasti:

- čelniku tijela državne uprave nadležnog za sport predlaže davanje suglasnosti na elaborat o preoblikovanju

- čelniku tijela državne uprave nadležnog za sport predlaže davanje dopuštenja o preoblikovanju.

Povjerenstvo za preoblikovanje ima pravo na naknadu za svoj rad, koja se obračunava po održanoj sjednici, a visina naknade određuje se odlukom o imenovanju, a način rada Povjerenstva za preoblikovanje propisan je Odredbama Pravilnika.

Prema čl. 5. Pravilnika, Povjerenstvo je dužno u roku od 60 dana od dostave urednog zahtjeva za dobivanje suglasnosti za provedbu preoblikovanja sportskog kluba – udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo predložiti čelniku tijela državne uprave nadležnog za sport davanje ili uskratu suglasnosti na elaborat o preoblikovanju i dopuštenja o preoblikovanju. Pri razmatranju zahtjeva za dobivanje suglasnosti za provedbu preoblikovanja, Povjerenstvo je dužno uzeti u obzir obrazloženje zahtjeva za preoblikovanjem, elaborat o preoblikovanju, a naročito cilj i svrhu koja se preoblikovanjem želi postići, utjecaj preoblikovanja na razvoj sporta u jedinici lokalne i/ili regionalne (područne) samouprave u kojoj sportski klub – udruga za natjecanje ima sjedište te sve druge okolnosti od značaja za sportski klub – udrugu za natjecanje, sustav natjecanja u odgovarajućem sportu i interes sporta u cjelini. Povjerenstvo može elaborat poslati sportskom klubu – udruzi za natjecanje na doradu uz dostavu odgovarajućih uputa i primjedbi na elaborat o preoblikovanju pri čemu može zatražiti dostavu Pravilnikom propisanih dokumenata, sačinjenih na temelju novijih financijskih podataka. Sportski klub – udruga za natjecanje dužna je dostaviti dorađeni elaborat o preoblikovanju i tražene dokumente u roku koji odredi Povjerenstvo, a koji ne može biti duži od 60 dana. Nadalje, Povjerenstvo pri razmatranju dostavljenog elaborata o preoblikovanju može zatražiti pisana ili usmena pojašnjenja od tijela sportskog kluba – udruge za natjecanje, ovlaštenih revizora, nacionalnih sportskih saveza, tijela državne uprave nadležnog za sport, drugih državnih tijela te drugih stručnjaka i organizacija, koja se trebaju dostaviti u roku koji odredi Povjerenstvo, a koji ne može biti duži od 60 dana. U ovim slučajevima rok od 60 dana počinje teći od dana zaprimanja dorađenog elaborata odnosno traženog pojašnjenja.

Ako sportski klub – udruga za natjecanje ne dostavi dorađeni elaborat o preoblikovanju i pojašnjenje u propisanom roku, a ne zatraži produljenje roka za dostavu, smatrat će se da je odustao od zahtjeva.

Prema čl. 6. Pravilnika, ako Povjerenstvo predloži davanje suglasnosti na elaborat o preoblikovanju, dužno je utvrditi početni iznos temeljnog kapitala. Iznos temeljnoga kapitala utvrđuje se tako da predstavlja najmanje iznos od 25 % prosječnih godišnjih rashoda sportskog kluba – udruge za natjecanje u proteklih pet godina. Pri izračunavanju prosječnoga godišnjeg rashoda ne računa se ona godina u kojoj je rashod bio najmanji u tih pet godina, kao ni ona godina u kojoj je rashod bio najveći u tih pet godina. Povjerenstvo može utvrditi temeljni kapital i veći od utvrđenog iznosa, uvažavajući stanje imovine i obveza sportskog kluba – udruge za natjecanje temeljeno na financijskim

podacima koji ne mogu biti stariji od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno dana kojeg je za dostavu dokumenata u odredilo Povjerenstvo, vrijednost imovine sportskog kluba – udruge za natjecanje, potrebu za dodatnim sredstvima za obavljanje djelatnosti sportskog kluba – udruge za natjecanje, izvješće ovlaštenog revizora te primijenjene metode procjene vrijednosti sportskog kluba – udruge za natjecanje, a koje ovlašteni revizor mora navesti i obrazložiti u elaboratu o preoblikovanju.

2.1.5. Uplata dionica

Prema čl. 7. st. 1. Pravilnika, dionice se u postupku upisa i uplate mogu uplatiti u novcu, stvarima i pravima u skladu s odgovarajućim odredbama zakona kojima se uređuju trgovačka društva i tržište kapitala te u skladu s pravilima poziva na upis i uplatu dionica. Dionice se mogu uplatiti i u pravu korištenja sportske građevine ili unosom tražbina koje je jedinica lokalne samouprave stekla u skladu s članom 97. Zakona o sportu.

Na poziv na upis i uplatu dionica na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o sukcesivnom osnivanju dioničkog društva.

Ako se temeljni kapital uplaćuje dijelom u novcu, a dijelom u stvarima ili pravima, iznos temeljnog kapitala koji se uplaćuje u novcu mora se uplatiti u potpunosti prije upisa s.d.d.-a u sudski registar i ne smije biti manji od jedne polovine utvrđenog temeljnog kapitala. Elaboratom o preoblikovanju odnosno pozivom na upis i uplatu dionica može biti određeno da se temeljni kapital u cijelosti uplaćuje u novcu.

2.1.6. Prestanak sportskog kluba – udruge za natjecanje

Nadležno tijelo sportskog kluba – udruge za natjecanje dužno je nakon okončanog postupka upisa i uplate dionica i rješenja nadležnog trgovačkog suda o upisu s.d.d.-a u sudski registar trgovačkog suda donijeti odluku o prestanku udruge sukladno čl. 48. st. 1. toč.1. Zakona o udruinama („Narodne novine“, br. 74/14., 70/17., 98/19. i 151/22.).

U tom slučaju prestanka udruge, ne primjenjuju se odredbe o likvidacijskom postupku udruge sukladno posebnom propisu (v. čl. 48. st. 2. – 4. i čl. 49. Zakona o udruinama).

Na temelju rješenja nadležnog trgovačkog suda o upisu s.d.d.-a u sudski registar trgovačkog suda nadležno upravno tijelo brisat će sportski klub – udrugu za natjecanje iz registra udruge.

2.1.7. Status sportskog dioničkog društva

S.d.d. je pravni sljednik sportskog kluba – udruge za natjecanje koja se preoblikovala. Preoblikovanje se upisuje u sudski registar nadležnog trgovačkog suda prema sjedištu sportskog kluba – udruge za natjecanje, pri čemu s.d.d. zadržava OIB sportskog kluba – udruge za natjecanje

Na sva pitanja upisa preoblikovanja u sudski registar nadležnog trgovačkog suda na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, br. 111/93., 34/99., 121/99. – vjerodostojno

tumačenje, 52/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11., 152/11. – pročišćeni tekst, 111/12., 68/13., 110/15., 40/19. 34/22. i 114/22. i 18/23; u daljnjem tekstu: ZTD), Zakona o sudskom registru („Narodne novine“, br. 1/95., 57/96., 1/98., 30/99., 45/99., 54/05., 40/07., 91/10., 90/11., 148/13., 93/14., 110/15., 40/19. i 34/22.) i drugih registarskih propisa kojima se uređuje preoblikovanje društava osoba u društva kapitala (v. odredbe čl. 21. st. 2. i čl. 35. st. 11. toč.j. Pravilnika o načinu upisa u sudski registar, „Narodne novine“, br. 121/19. i 2/23)

2.2. Sastav i način rada Povjerenstva za preoblikovanje

Prema čl. 8. Pravilnika, u svezi s čl. 99. ZS-a, Povjerenstvo osobito obavlja sljedeće poslove: utvrđuje temeljni kapital sportskog dioničkog društva nakon provedenog postupka financijske revizije; čelniku tijela državne uprave nadležnog za sport predlaže davanje ili uskratu suglasnosti na elaborat o preoblikovanju; čelniku tijela državne uprave nadležnog za sport predlaže davanje dopuštenja o preoblikovanju.

Kako je već navedeno u čl. 99. st. 2. ZS-a, Povjerenstvo se sastoji od sedam članova, s time što stalni članovi Povjerenstva između sebe biraju Predsjednika Povjerenstva i zamjenika Povjerenstva. Svaki član Povjerenstva ima neograničen pristup dokumentaciji iz djelokruga rada Povjerenstva. Povjerenstvo donosi poslovnik o radu.

Odredbom čl. 10. Pravilnika propisane su posebne ovlasti predsjednika Povjerenstva, koji saziva sjednice Povjerenstva, utvrđuje broj prisutnih članova, predlaže poslovnik o radu, predlaže dnevni red sjednice, predsjedava sjednicom i daje riječ nazočnima, utvrđuje formulaciju prijedloga i daje ga na glasovanje, utvrđuje i objavljuje rezultate glasanja, brine da se o radu sjednice vodi zapisnik te potpisuje zapisnik. U slučaju njegove spriječenosti, njegove poslove obavlja zamjenik predsjednika Povjerenstva.

Povjerenstvo o pitanjima iz svog djelokruga odlučuje u smislu čl. 11. Pravilnika na redovnim i izvanrednim sjednicama. Redovne sjednice se održavaju po potrebi, na temelju pristiglih zahtjeva sportskih klubova za dobivanje suglasnosti za provedbu preoblikovanja, dok se izvanredne sjednice održavaju iznimno i u hitnim slučajevima na poziv Predsjednika Povjerenstva odnosno na prijedlog najmanje tri člana Povjerenstva. Sjednice se u pravilu održavaju uživo, a mogu se održati telefonskim putem, putem videokonferencija odnosno putem drugih tehnologija za održavanje sastanka na daljinu. Pisani poziv za sjednicu s prijedlogom dnevnog reda i materijalima za raspravu

dostavlja se putem elektroničke pošte članovima Povjerenstva i drugim osobama koji se pozivaju na sudjelovanje u radu sjednice, najkasnije sedam dana prije održavanja sjednice.

Ako se saziva izvanredna sjednica Povjerenstva, dnevni red s materijalima može biti dostavljen u kraćem roku, ali najkasnije 24 sata prije održavanja sjednice.

Sjednicama prisustvuju stalni članovi Povjerenstva te promjenjivi član kojeg je predložio nacionalni sportski savez čiji je član sportski klub na koji se odnosi odluka koju Povjerenstvo treba donijeti. Povjerenstvo može donositi odluke ako je prisutno najmanje pet članova Povjerenstva, pri čemu nije nužna nazočnost člana Povjerenstva kojeg je imenovao nacionalni sportski savez. U slučaju da sjednici ne prisustvuje dovoljan broj članova Povjerenstva, sjednica se odgađa, a Predsjednik Povjerenstva utvrđuje novi datum održavanja sjednice.

Članovi Povjerenstva koji nisu u mogućnosti prisustvovati sjednici, dužni su o tome izvijestiti Predsjednika Povjerenstva prije početka sjednice uz navođenje razloga. Na poziv Predsjednika Povjerenstva sjednicama mogu biti nazočne i druge osobe prema potrebi, kao što su ovlaštene predstavnici sportskog kluba – udruge za natjecanje, stručni savjetnici, revizori i sl., ali bez prava sudjelovanja u odlučivanju.

Prema čl. 13. Pravilnika, sjednicu otvara i vodi Predsjednik Povjerenstva, te isti prilikom otvaranja sjednice utvrđuje prisustvo članova Povjerenstva, što se evidentira i unosi u zapisnik. Dnevni red se usvaja na temelju prijedloga dnevnog reda koji je dostavljen članovima Povjerenstva. Predsjednik i član Povjerenstva može predložiti izmjenu i/ili dopunu dnevnog reda koji je dostavljen članovima Povjerenstva, a taj prijedlog mora obrazložiti. Nakon što Povjerenstvo odluči o predloženom dnevnom redu, prelazi se na raspravljanje i odlučivanje o pojedinim točkama dnevnog reda.

Nakon rasprave, članovi Povjerenstva javno glasaju o prijedlozima sukladno čl. 14. Pravilnika. Ako je član Povjerenstva predložio donošenje drugačije odluke od predložene, najprije se glasuje o tom prijedlogu, a zatim o prvobitnom prijedlogu. Članovi Povjerenstva se mogu izjasniti »Za« ili »Protiv« prijedloga te se ne mogu suzdržati od glasanja, osim u posebno opravdanim slučajevima koje su dužni pisano obrazložiti.

Administrativno-stručne poslove za Povjerenstvo obavlja tijelo državne uprave nadležno za sport (Ministarstvo turizma i sporta – Uprava za sport).